

МАСТИ ЛАГ ИВУЛД ДОНИ ХУЗАН АЕ РАЗВАНДАГ НАБАЛ ФАУУИНУЙ!..

Рагонкитайаг философ ЛАО-ЦЗЫ уотæ загъта: «Зундгин балхон тугъдмондаг некæд фæууы. Арæхстгин тугъдон мастгæнæг некæд фæууы. Знаги сæттунмæ ка арæхсуй, е лæборгæ нæ кæнуй. Адæмæн разамунд дæттун ка зонуй, е сæр сæрмæ хæссуй. Æнæ тухмиуæй цæрун – е фарни гъуддаг æй. Уæхæн лæг адæмæн разамунд дæттунмæ хъæбæр хуарз исарæхсдзæнæй. Уомæн æма æ менеугутæ æрдзи рагон уагæ æма исконди хæццæ баст æнцæ...»

Диггорæ

Цæун райдæдта 1993 анзи мартъий

№33 (772) 2020 анзи 27 октябрь – кæфти мæйæ Аргъ 1 туман

АХСИАГ ФАРСТА

КЕ ЦÆСГОН КУД ХУÆЦУЙ...

Аци бæнтти адæми хъæбæр ци хабар батухсун кодта, е адтæй дзоли аргъ ке фæхъхъазардæр æй, е. Уомæ гæсгæ арæзт æрцудæй, еци фарста бахузæнон кæнунбæл ка косуй, уæхæн сæрмагонд хецауадон къамис. Уой иуонгтæн республики дзольфицæг кустуæтти агъазиаудæр разамонгути хæццæ фембæлгæй, бадзубанди кодтонцæ, цæмæй дзоли аргъбæл дæс процентмæй фулдæр æфтуд ма æрцæуа, гъома, еу дзоли аргъ тукæнтти 22 сомемæй хъазардæр гъæуама ма уа. Неке фауæн, фал уæйæгæнгутæй еуетæ, фурпайдабæл архайгæй, фегæр кæнунцæ æргъти гъуддаг. Уой хæццæ ба ма уой дæр зæгъун гъæуй, æма дзольфицæгæнгутæй ба кадæртæ ин æ аргъбæл æгириддæр нæ бафтудтонцæ æма 'й раздæри хузæн 20 сомемæл уæйæ кæнунцæ нур дæр, мадта кадæртæ ба си хецæн тæрхæгутæбæл æвæрунцæ дзольта, цæмæй сæ лæвар есонцæ, æ балхæнуни равгитæй дæр æгудзæг ка 'й, етæ... Куд фæззæгъунцæ, ке цæсгон куд хуæцуй, уотæ даруй æхе...

«УÆЛАХЕЗИ ПОЕЗД» ИССÆУДЗÆНÆЙ ДЗÆУÆГИГЪÆУМÆ

Нæ Цитгин Уæлахези 75 анзей кадæн нæ Фидибæсти ци берæ аллихузон цитгингæнæн мадзæлттæ арæзт цæуй, уонæй еу æй патриотон акци «Уæлахези поезд» – е арæзт цæуй нæ Фидибæсти берæ рауæнти.

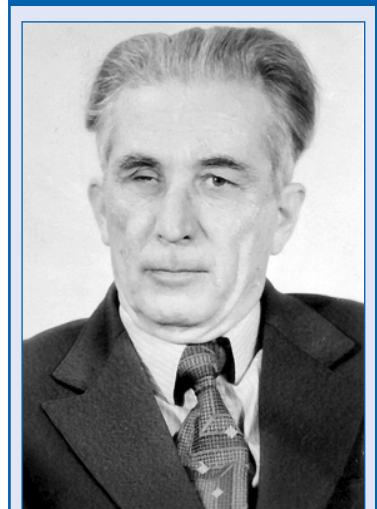
Зундгонд куд æй, уотемæй «Уæлахези поезд» Цæгат Иристонмæ иссæудзæнæй 11 ноябри. Æма дууæ боней дæргъи Цæгат Иристони цæргутæ æма республики иуазгутæн уодзæнæй аци цæугæ музейи цæмæдессаг æрмæгути хæццæ базонгæ уни фадуат.

Акций маршрут, ку зæгъæн, рейтинг æй æнæнгъæнæ Уæрæсей номдзуддæр рауæнтæбæл – бæлвурддæрæй ба Сахартæбæгъатæртæ æма æфсæддон намуи Сахартæбæл.

Дзæуæгигъæуи фæсте ба цæугæ музей рабалци кæндзæнæй сибираг регионтæмæ, сауæнгæ Владивостоки уæнгæ дæр. Æ еугур еци нæдтæбæл цæугæй «Уæлахези поезд»-æн æ æрлæууæнтæ уодзæнæнцæ, куд устур сахарти, уотæ минкъий цæрæн рауæнти дæр.

Цæмæй аци еугуруæрæсеуон акций цæгатистойнаг хай тæккæ гъæугæдæр хузи лæмбунæг цæттæгонд æрцæуа, уой туххæй сæрмагонд организацион къуар иснисан кодта бæлвурд мадзæлттæ. Нуриккон санитарон-эпидемиологон уавæртæмæ гæсгæ сæрмагонд æргом æздæхт цæудзæнæй акций еугур архайгути санитарон æдасдзийнадæмæ.

НОМЕРÆН

ЦЪЕУТИ Замæдин

НÆДТÆ

Цуппар æрдæмæ 'й нæ уад:
Размæ ма фæстæмæ,
Нæ галеу æма рахес
Нæдти нæ фæрстæмæ.

Размæ цæугæй,
Размæ гæпп –
Хæстæгдæр не 'сонмæ,
Нæ фæстæми – фæстезад
Ревæддзо комкоммæ.

Рахесæрдæмæ –
Раст над,
Фæрнæйдзаг рауæнтæ
Галеуæрдæмæ –
Цæгат,
Фалмæмбæрт хауæнтæ.

Уæд галеу, уæдта рахес
Нæдтæ нæ фæрстæмæ,
Нæ катыйи ба цоппай
Размæ ма фæстæмæ.

Хъæбæр зин нин æй, нæ газети еузæрдиуон æмархайæг ЦЪЕУТИ Замæдинæн абони ци æмдзæвгитæ мухур кæнæн, уони, гъулæггагæн, æхуæдæг ке нæбал бакæсдзæнæй – хуæрзæрæги е 'носон дуйнемæ банæхстæр æй. Рохсаг уæд, нæ Исфæлдесæг ин дзæнети уодæнцойнæдæр рауæн исаккаг кæнæд. Еци бари аккаг иссæй æ рæстуоддзийнади æма кæдзос зæрдихаттæй æ уæлзæнхон царди æ гъуддæгутæ ке аразта, уомæй.

Фæдзæхсти хузæн нин байзадæнцæ æ финст уадзимистæ... Уонæй ин имисæн абони æ рохс ном дæр.

ЗУНДГИН Е АЙ, АЕМА ТАСДЗИЙНАДИ УАВÆРИ КЕ БАГЪÆУАЙ КÆНУНБÆЛ КА БАЙАРХАЙУЙ!..

ÆДАСДЗИЙНАДИ ДОМÆНТÆ ÆНÆМÆНГÆ ÆНХÆСТГÆНГÆ 'НЦÆ!..

Коронавируси пандеми нурма æ хъаури ке æй æма исæвзургæ эпидемиологон уавæр зæрдæзæгъгæ ке нæй, уомæ гæсгæ идарддæр дæр, æнæмæнгæ, æнхæстгæнгæ æнцæ санитарон æдасдзийнадæ æма социалон хегъæуайкæнуни сæрмагонд мадзæлттæ. Зæгъæн, æхсæнадон транспорти цæугæй, еудадзугдæр пайда кæнун гъæуй маскитæй æма æндæр хегъæуайгæнæн мадзæлттæй. Аци санитарон-эпидемиологон æдасдзийнади домæнтæ æнхæстгонд ку нæ цæуонцæ, уæд административон æфхуæрд æййафунцæ, куд транспорти хецауттæ, уотæ бæлцæнттæ дæр.

Æхсæнадон транспорти хецаутти Уæрæсей Федераций административон æгъдауикæлдтити туххæй кодекси 6.3-аг статьяй 2-аг хайи бундорбæл бафхуæрæн ес 500 мин сомей уæнгæ иварæй, кенæ ин æ куст 90 боней уæнгæ бауорамунæн. Бæлцæнтти ба еци кодекси бундорбæл бафхуæрæн ес 1 мин сомемæй 30 мин сомей уæнгæ иварæй.

Цитгин Мәхәммәт Пахампар загыта: «Дә бон ци әй, уой ескәмән ма кәнун кәнә. Алкәдәр гъәуама әхе хәдзари дуари рәзтә ниссәрфа. Алкәдәр уотә ку кәна, уәд гъәунгә әнәгъәнәй дәр уодзәнәй кәдзос...» Уәдта ма загыта: «Тәккә адгиндәр хуәруйнаг ци әй? Дәхуәдәг дә къохвәллойнәй ке исамал кодтай, е...»

адәми туххәй бәрәгәнәнтә әвәсте-уатәй гъәуама әрвист цәуонцә поли-клиникитәмә. Уотемәй гъәуәг дзәбәх-гәнән мадзәлттә ахедгә хузи арәзт цәудзәнәнцә, амбулаторон медицинон цәстдәрмә ке райивтонцә, еци адә-мән. Битарти Вячеслав куд бафәдзах-ста, уотемәй хәдзари уавәрти әхе ка дзәбәх кәнуи, еци адәмән хуастә гъә-уама дәттонцә ләвар. Уой хәццә ба ма загыта:

– Сәйгәдәнттәй ке рафинстонцә, әма нуртәккә амбулаторон цәстдәр кәмә ес, еци адәми уавәртә гъәуама әздәхт цәуа фиццәградон әргом. Аци гуддәгмә еудадзуг гъәуама кәсонцә поликлиникитә әма районти сәйгә-дәнтти сәйраг дохтиртә дәр. Республи-ки цәргутәмә медицинон агъаз гъәуама хәәрта афойнадәбәл, ә хәстәгдзий-

дә гъәуайкәнуинади министр ГОГИЧА-ТИ Тамерланән.

Куд фегъосун кодта, уотемәй коро-навирүсәй сәйгити нимәдзә бонәй-бонмә фулдәрәй-фулдәр кәнуи. Куд загыта, уотемәй е уой фудәй әй, әма адәмән сә фулдәр зингәдәр хай әнәмәнгә әнхәстгәнуйнаг санита-рон домәнтә гъәуәг хузи ке не 'нхәст кәнуңцә. Әхсәнадон автотранспорти, базардон центри әма әндәр дзиллон рауәнти «Роспотребнадзор»-и амундти-тә әнхәстгонд нә цәуңцә.

– Сәйгити нимәдзә фулдәр кәнуи. Фәстаг сутки дәрги Республикон тагъд агъази клиникон сәйгәдонәмә агъаза-гор фәдзәдзурдонцә 220 адәймаги. Сә еугуремән дәр арәзт цәуңцә сә нези-хатт исбәрәг кәнуни мадзәлттә. Тагъд агъази службә нуртәккә косуй сәрма-гонд зин уавәрти. Зәгъән, Дзәуәгигъә-уи әвәстеуатәй бонигон косунцә тагъд агъази 32 хуәдтолги, әхсәвигон ма сә-бәл цуппар хуәдтолги бафтауән.

Бауәри тәвдә кәмә фәззиннуй, етә уотә гуди кәнуңцә, әма сә әнә-мәнгә рәугути хузә (КТ) исесун гъәуи. Уомә гәсгә, еци аппараттә кәми 'нцә, уоми әвәллайгәй косунцә дохтиртә.

Абонәй фәстәмә коронавирүсәй сәйгити дзәбәх кәндзәнәй Республи-кон клиникон сәйгәдонә дәр. Нури уән-гә бал си фәззиндтәй фондз сәйги. Цәт-тә кәнән уәләнхәсән хуссән бунәттә. Ес кьулумпидзийнәдтә дәр. Зәгъән, нә медицинон академий сәйгәдони әйивд цәуи медицинон ефтонгарз, уомә гәс-гә уордәмә сәйгити әрветун нерәнгә нә бон нәй. Фал архайән, цәмәй си тагъддәр рәстәги еци нәуәг ефтонгарз әвәрд әрцәуа, әма ә куст идарддәр әнәкьулумпийәй кәна.

АДӘМ ДӘР СӘХЕ ГЪӘУАЙ КӘНУНӘЙ ИХӘСГИН ӘНЦӘ

– Махән нә ихәс әй коронавирүсәй сәйгитәй уәлдәй, иннә уәлдәй әндәр нестәй сәйгити дәр дзәбәх кәнун, – загыта Гогичати Тамерлан. – Уонәмә ха-унцә травматологи, онкологи әма иннә әндәр нестәй сәйгитә. Алкәдәр сә гъәуама афойнадәбәл медицинон агъаз еса. Уомә гәсгә цәргутәй корун, каран-тини мадзәлттә тәссаг уавәри хәццә баст ке 'нцә, сәйгәдәнттәмә медәмә сәйгәфәрсәг цәуән ке нәйиес, уомә ләдәргә цәстәй кәсун. Еци фәткә уой туххәй әй, әма адәми уотид рацо-бацо тәссаг әй, куд сәйгитән сәхеңән, уотә медицинон косгутән дәр. Хәбәр берә медицинон косгутә сәхуәдтә фәссәй-гә 'нцә коронавирүсәй.

Уәрәсәй Федераций транспорти министради агъазәй нә республика ме-дицинон хуастәй гъәуәгәдзийнадә не 'йафуй, ес нәмә әлцидәр. Республики разамунд еудадзуг ләмбунәг ә цәстә даруй эпидемиологон уавәртә, әнәдзә-бәләй лухгонд цәуңцә еугур фарстатә дәр.

Еу хатт ма зәгъдзәнән: сәйгити ни-мәдзә фулдәр кәнуи, фал нә адәми зингәдәр хай сәхе әбәрнәнәй әвде-сунцә, санитарон домәнтә әнәмәнгә әнхәст кәнун ке гъәуи, уомә нә игъо-сунцә, әма уавәр, уалдзәги хәццә ра-баргәй, карздәр кәнуи. Хәбәр берә 'рцудәй зианти әгъдәутти архайгәй ко-ронавирүсәй ка фәссәйгә 'й әма си ка рамардәй, уәхән цаутә дәр.

Фал уәддәр адәм сә еугур тәссаг уавәр нә ләдәрүңцә: пандемийи рә-стәг нә уадзән нә берәдзиллон кувд-титә әма киндзәхсәвәртә кәнун дәр, – загыта министр.

АГЪАЗГӘНӘГ АРФИАГ ӘЙ!..

Адәмәй царди зин уавәрти ка бахаудтәй, уони фарстатәмә әр-кәсуни туххәй сә хәццә фембалдәй Хецауади Сәрдар ТУСКЪАТИ Таймораз.

Дзодзиати Дианә цәруй ә нийер-гути хәццә (уонәй ба еуемән гъәуи операци искәнун) әма е 'нагъон биццеуи хәццә. Бийнонтә социалон әгъдауәй әгудзәгдзийнәдтә әйифунцә. Зәгъ-ән, әгәр сәбәл раберә 'нцә комму-налон ләггәдти туххәй ци фәдонтә бафедун гъәуи, уони бәрцә. Әма сә нәхәртон уавәртәмә гәсгә сә сәхе хәурәй бафедуни рагә ба син әгирид-дәр нәйиес. Уомә гәсгә ба агъазгорәй әхе бахадта нә республики Хецауади Сәрдар Тускьати Тайморазмә.

Уәхән рагә ба ин фәцәй, Тускьай-фурт әрәги бабәй сәрмагондәй ку фембалдәй, нә республики цәргутәй царди тухст фарстатә уавәрти ка бахауд-тәй, уони хәццә, уәд. Фембәлд арәзт ба әрцудәй, Уәрәсәй Федераций Пре-зидентән Дзәуәгигъәуи ци әхсәнадон есән уат ес, уоми. Нә республики Хе-цауади Сәрдар Дзодзиати Диани курди-адәмә ләмбунәг байгъосгәй әма ин ә тухстдзийнадә баләдәргәй, зәрдә байвардта, ә бийнонтә әнә агъазәй ке нә байзәйдзәнәнцә, уомәй.

Еци фембәлдмә ә курдиати хәццә әрбацудәй Губати Ритә дәр. Ә курдиа-дә ба адтәй, цәмәй ин фәйиәгъаз кә-нонцә әхцәй фәрәзнитәй – е 'нәнед-зийнади уавәртә гәсгә 'й еудадзугдәр гъәуи хуастә әлхәнун. Силгоймаг цә-руй айдагдәр ә пенсийәй әма ин еци фәрәзнә нецәй фагә 'й.

Хецауади 'рдигәй агъазгонд әрцә-удзәнәй цуппар сувәллоней мадә Гутъ-иати Мәдинән дәр. Бийнонтә цәруңцә ихуәрст фатери, уой хәццә ба ма, фидә әй дуккаг кәлхәни инвалид. Мәдини мизд царди еугур хабәрттәбәл рахәэр-туни фагә әгириддәр нәй әма ин хеца-уади 'рдигәй агъаз гъәуама фенцондәр кәна ә уавәр.

Аци әма иннә курдиәтти фәдбәл Тускьати Таймораз бәлвурд фәдзәхст равардта әнәнедзийнадә гъәуайкә-нуинади министрадән.

Еци фембәлдди рәстәг Тускьати Тайморазмә ци адәм әрбацудәй, уони курдиәттә адтәнцә аллихузон, әма еу-нәг дәр әнә 'ргудийәй нә байзадәй – кәцидәрти фәдбәл Хецауади Сәрдар бәлвурд унаффә рахаста, кәцидәрти туххәй ба фәдзәхститә равардта, ка си кәмә хауи, еци республикон министрад-тә әма ведомствити разамонгутән. Фар-статә куд лухгонд әрцәудзәнәнцә, уомә цәстдәр уодзәнәй Хецауади Сәрдари 'рдигәй.

«АДӘМӘН МЕДИЦИНОН АГЪАЗ ГЪӘУАМА ӘНАЙЕП УА!..»

Евгъуд къуәрей нә республики царди ци берә аллихузон цаутә әма хабәрт-тә 'рцудәй, уонән сә еугурей туххәй радзоруни рагә нин нәйиес, фал си кә-цидәрти туххәй ба цубурәй зәгъдзинан. Фиццәгидәр ба, абони адәмән уәлдәй ахсәгәдәр әма сагъәссагдәр фарстатә хәццә си баст ка 'й, уони туххәй.

АДӘМ КЪУЛУМПИ КУСТӘН ЕУГУР РАВГИТӘ ДӘР ЕС

Цәгат Иристони Сәргъәуәг БИ-ТАРТИ Вячеслави разамундәй адтәй коронавирүсәй инфекци паракатдәр кәну-нән гәрәнтә әвәруни фарстатә фәд-бәл республикон штабән ци радон әм-бурд адтәй, уоми профилон ведомствити минәвәрттә бәлвурдәй фегъосун код-тонцә нури эпидемиологон уавәри тух-хәй, уәдта радзурдонцә, карз нецәф-тауәги нихмә тохи фәдбәл фарстатә куд лухгонд цәуңцә, уой.

Медицинон косәндәнтти разамон-гути дзуаппон радзубандитәмә байгъ-осгәй, Битарти Вячеслав сәрмагондәй фәннисан кодта, цәмәй исәвзургә уа-вәрти уәлдәй ахсәгә әй «тагъд меди-цинон агъази» служби архайд. Аци служби еугур 32 хуәдтолги дәр әхсәвәй-бонәй гъәуама уонцә кусти медәги әма әнай-йеп медицинон ләггәдтә кәнонцә ре-спублики цәргутән.

Битарти-фурт сәрмагонд әргом раз-дахта сәйгәдәнттә әма поликлиники-ти әмархәйди фарстамә дәр. Зәгъән, сәйгәдәнттәй ке рафинсунцә, еци

надәмә фаутә гъәуама ма уа. Әмбур-ди куд хатдзәггонд әрцудәй, уотемәй зингә фәххуәздәр әй, нуртәккә по-ликлиникитә бәрнәхсти ке бакодтон-цә, еци адәмән медицинон ләггәдти әмвәзәдә. Уомән зингә фәйиәгъаз әй поликлиникитән уәләнхәсән тран-спорт радех кәнуни туххәй республики разамунди унаффә. Сәрмагондәй ма Битарти-фурт Дзәуәгигъәуи 1-аг, 4-аг әма 7-аг поликлиникитә разамонгутән баихәс кодта, цәмәй фәлладуадзән бәнтти дәр медицинон ләггәдти мад-зәлттә минкьийдәр ма кәнонцә.

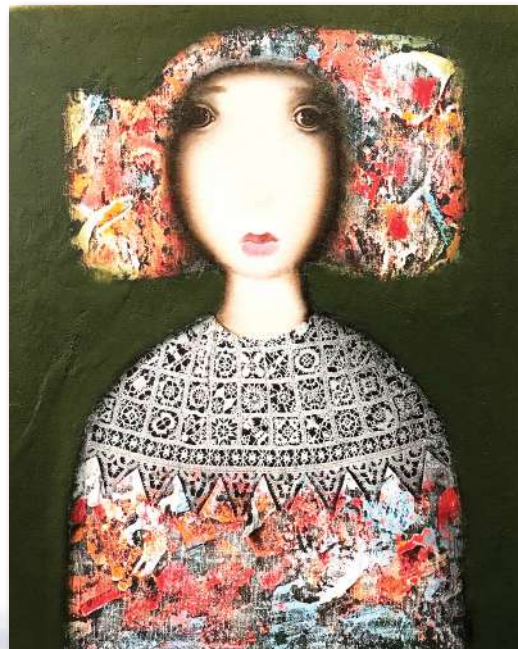
ТӘССАГ УАВӘРИ ЛӘДӘРГӘДӘР УН ГЪӘУИ!..

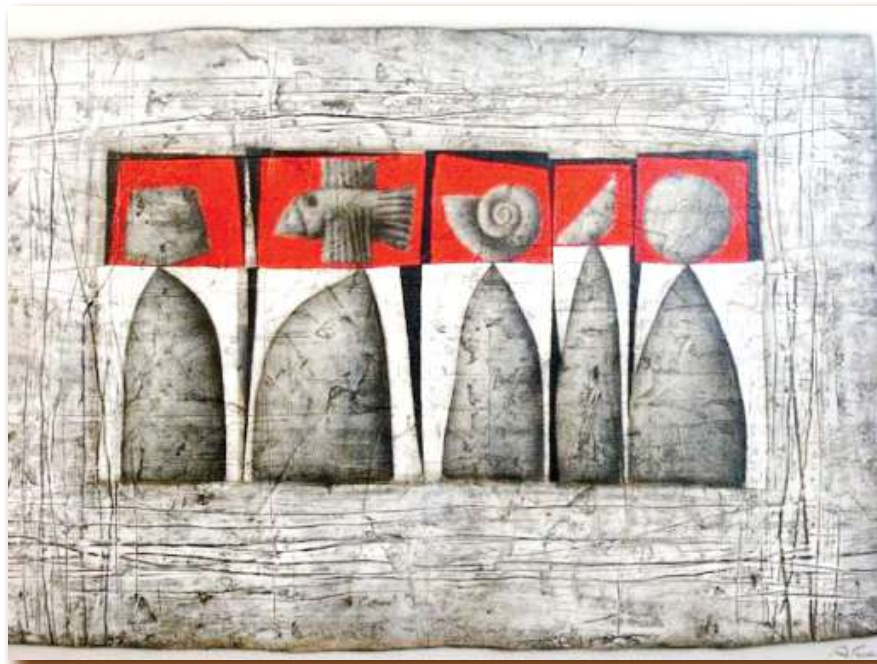
Коронавирүсәй нәуәг «исәзмәлди» фудәй Цәгат Иристони ци эпидемиоло-гон уавәр исәвзурдәй, е әхе куд әвде-суй әма ә нихмә циуавәр мадзәлттә арәзт цәуи, цәмәй цәфсгә нецәф-тау-әг ма рапарахат уа, уой фәдбәл дзиллон хабархәссәг фәрәзнити минәвәртти хәццә радон фембәлдди рәстәг адтәй ә дзубанди нә республики Хецауади Сәрдари хуәдәйивәг, әнәнедзийна-

Номдзуд итайлаг зартæгæнæг Энрико Карузо банкмæ бацудæй чекмæ гæсгæ æхца райсунæ зæрдтæй. Фал имæ документтæ нæ адтæй, æма ин нæ лæвардтонцæ æхца. Карузо расагъæс кодта, уæдта дин оперæ «Тоска»-йæй ари ку низзаридæ. Банки косгутæ хæлеугъæлæсæй

Æ ИСФÆЛДИСТАДÆЙ

Й АЙ ФÆНДУЙ АДÆМИ ДЕСИ АФТАУН

ÆМА еу цау ма æрмисæн номдзуд итайлаг зартæгæнæг Энрико Карузой царди хабæрттæй. Æхецæн ци хæдзарæ балхæдта, уой цалцæг кæнун гъудæй æма косгути байхуæрста. Еци рæстæг æй багъудæй æхе концертмæ цæттæ кæнун – зардта аритæ, аллихузон зартæ. Уæдмæ уатмæ бахизтæй цалцæггæнгути хе-цау æма Карузой фæрсуй:

– Дæ хæдзарæ дин тагъддæр барæвдзæ кæнæн, е дæ фæндуй?

– Куд нæ? – дзуапп равардта Карузо.

– Мадта мабал зарæ. Кенæ ба мæ адæм дæ зартæмæ игъосунæй идарддæр нецибал косунцæ...

Аци цау зæрдæбæл æрлæудтæй, нæ зундгонд хузæгæнæг Есенати Æхсарæн Национ музейи ци равдист байгон æй, уордæмæ бацæугæй. Ци адæм си бай-йафтан, етæ си хъæбæр берæ радзебæл уиуонцæ, дæргъæвтин рæстæги кастæн-цæ æма кастæнцæ, ци хузтæ си адтæй уонæмæ... Уоййасæбæл бахаудтæнцæ сæ «уацари».

Æма уоми, æвæдзи, дессагæй неци ес – Есенати Æхсарæ æй, абони аййева-ди æ исфæлдистадæй агъазиау деси ка æфтауй, еци хузæгæнгутæй еу.

Цубурæй зæгъдзинан æ исфæлди-стадон нади туххæй. Дзæуæгигъæуи

аййевæдти училище 1994 анзи каст ку фæцæй, уæд иссæй Хетæгкати Къостай номбæл паддзахадон университети ай-йевæдти факультети хузæгæнгути хайади зундгонд хузæгæнæг, Абисалти Юрийи исфæлдистадон æрмадзи ахурдзау. Фæ-стæддæр æхуæдæг иссæй аци факультети хузæгæнуйнадæ æма черчений кафедри хестæр ахургæнæг. Есенати Æхсарæ æй Уæрæсей Федераций хузæгæнгути Цæ-деси иуонг, Республикæ Цæгат Иристон-Аланий æскъуæлхт хузæгæнæг.

Кæд амондæн барæн тæразæ нæма æргъуди кодтонцæ, уæддæр амондгун фæххонæн, карнæ æма равзурст дæсни-адæ æмуолæфт ци адæймаги уодиконди фæхкæнунцæ, уой. Æнæдзæрдуггæй нæ бон æй Æхсари дæр уони номхигъ-дмæ бахæссун. Уомæн æма, æхуæдæг куд фæззæгъуй, зæрдирайгæй сæумæй кустмæ фæцæуей, изæрæй ба – æ хæдза-рæмæ. Хуæрзсабий уогæй, æхе ерхæф-суни туххæй е 'мгæртти хæццæ аййева-дон скъоламæ ку бацудæй, уæд æ гъудий кæрони дæр нæ адтæй, исфæлдистадæ æ царди сæйраг гъуддæг ке исуодзæнæй, æма уой хъазауати нæдтæбæл фиццæг къахдзæфтæ ке ракодта, е. Фал цубур рæстæгмæ банкæрдта сеси тухæ æма архайдта хузæгæнуйнади сосæгдзийнæд-

тæ бæлвурдæй базонунбæл. Ахур ба 'й кодтонцæ Лотити Игорь, Мæргъити Тай-мораз æма иннетæ.

Æ идарддæри ахури над ин дузæр-дуггæ нæбал адтæй. Архайдта Бедойти Шалва æма Абисалти Юрийи исфæлди-стадон æрмадзти. Æрмадзæ 'й скъола. Ами адæймаг айдагæ æ ахургæнæги фæл-тæрддзийнадæй нæ пайда кæнуй, фал ма фæййархайуй еумæйаг гъомбæладон æууæлтæ райсунбæл дæр. Хузæгæнæн аййевади сæхуæдтæ дæр æнтæстгинæй ка архайуй, уæхæн ахургæнгути къох-тæмæ ке бахаудтæй, е ин фæцæй устур агъаз. Етæ 'й исахур кодтонцæ, киунугути бакæсэн кæмæн нæййес, уæхæн сосæг-дзийнæдтæбæл.

Исфæлдистадон адæймаги царди æнкъарæнтæ 'нцæ сæйраг. Æ алливарс-цитæ цæуй, уонæмæ «кидзагцæстæй» ку нæ кæса, æ уод син игон ку нæ уа, æма æ фарсмæ цæуæги æнæ дзурдтæй ку нæ лæдæра, уæд нæ фæууиндзæнæй, инне-тæ сæ гъос даргæ дæр кæмæ нæ кæнун-цæ, еци æрдзон хузтæ, æхсæнадон фæз-зиндтитæ...

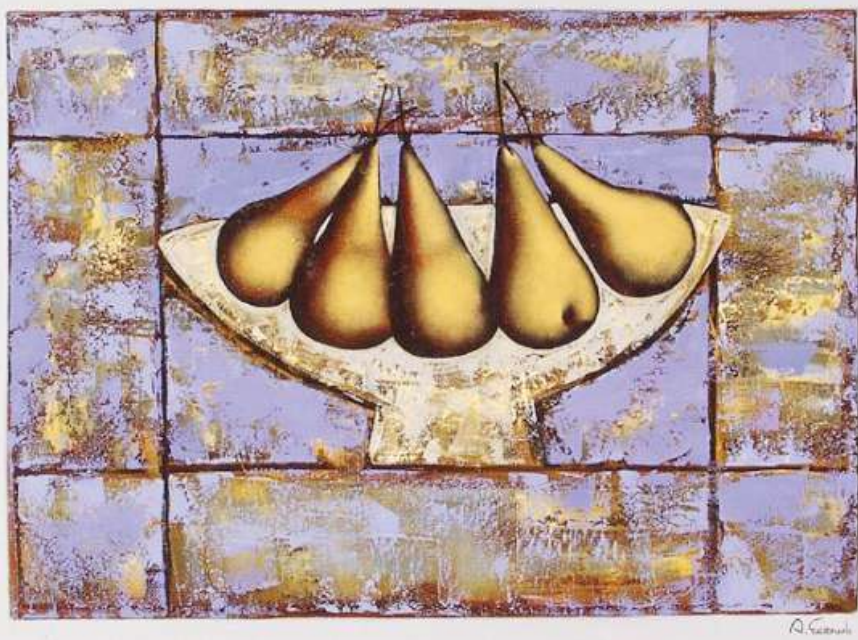
Фæууй уотæ дæр, æма фæккосуй еу гъудибæл, уæдмæ зунд æндæр цидæр райахæссуй, æма уæд нæуæг фæдбæл рандæуй. Кенæ ба, куст урухдæр кæнгæй,

къох æндæр над равзаруй. Хузæгæнæг Есенати Æхсари деси æфтаунцæ æма уацари есунцæ аййевади æнæнгæлæги фæззæлæнтæ, æвваст ка фæззиннуй, еци гъудитæ. Е фæййархайуй æрдзи æрдæг-куститæ æ сесæй банхæст кæнунбæл, кенæ сæ æхуæдæг куд уинуй, уотемæй равдесунбæл.

Куд хузæгæнæг, уотæ 'й фæндуй адæми деси æфтаун, фæндуй æй, цæ-мæй æ армæ æ гъудити туни бахсиса æма æ цæстингас исфæлтæра, цæмæй æ зæрдæ æма æ сес еудадзуг дæр уонцæ къæрцгъос.

Уогæ уин уотæ лæмбунæгæй цæмæн дзорæн Есенати Æхсари кустити туххæй. Хуæздæр уодзæнæй æ равдистмæ ку ба-цæуайтæ æма сæ уæхуæдтæ ку фæууи-найтæ. Баруагæс уи уæд, хъæбæр устур зæрдæхцæуæндзийнадæ райсдзинайтæ. Уæдта ма уин фæууодзæнæй еума æхцæ-уæн равгæ – Æхсарæн райарфæ кæнун æ юбилейи туххæй, æрæги, 12 октябри ибæл исæнхæст æй дæс æма дуинсæй анзи. Мах дæр зæрдиагæй арфæ кæнæн, æма ин нæ Исфæлдесæгæй корæн æнæ-нездзийнадæ, разæнгарддзийнадæ æма никки дессагдæр æнтæстдзийнæдтæ.

ХЕКЪИЛАТИ Маринæ

Бахүдта мин ма мадә гзабуртә, — Хиццагдәр ма әркасти ци уа?!

ЕСКЕ НИВӘН

Нә бәласә нәбал зайуй,
Низзәронд әй, нххускәй,
Абәрәгәй ба не 'зайуй
Тәхгә маргь ма әндәрәй.

Ае цьонгбәл ин сау халәнттә
Искодтонцә сә бадән,
Ае мурай ба борәмәлгә
Цуппар айки низзәдәй.

Мулдзугутә ибәл — мингәйттә,
Хуәлцә агоргәй ә гьунай,
Ка урдугмә, ка ба хәрдмә
Исаразунцә сә над.

Хъәбузатә ма золкытән
Хәләйфаг фәцәй ә цар,
Гъәдкьуәр дәр имә е 'стонги
Бахуйуй фәрсәй дуар.

Ае бунгарди ин миститә
Аерцурхтонцә сә уогән,
Кадәр ба имә исарәзтәй
Рахъан кәнунмә согән.

Нә бәласә нәбал зайуй
Низзәронд әй, нххускәй,
Кедәр нивән әризадәй
Сор губун ма саст усхәй.

ДИГОРОНАУ ДЗОРЕТӘ

Нә бицъинәг тонән зәрдрит дзорәй,
Фал нәмә кәми ес игъосәг:
Дигорон дзурд не 'гъусуй Дигори
Раст цума фәккиудтан нә гъосәй.

Ма бахатә дәхе дә кәстәрмә —
Аеркәсай: куд цәуй дә фәсте,
Дигоронау дзорун дәр ә сәрмә
Нә хәссуй сә еуетәй неке.

Цъинк кәнуй ма лимәни бәдолә,
Хатиагау ци ба нә зәгдзәй,
Дигоронау ба имә ма 'сдорә —
Сәццә кәсә дәмә никкәндзәй.

Фәммәлуй, оххай-гәе, нә заманай
Зәллангмурә дигорон әвзәг:
Анамонд әй хъәбәр нури дзаман
'Ма кәнуй әдзәмәй ә гъуддаг.

Дә Хуцаумә уәддәр ма ләборә,
Аенәмәлгәй, Дигорә, дә 'взәг.
Дигоронау дзоретә, Дигорә,
Ае марәги хонетә уе 'зна!

МАДИ КЪОХТӘ

Бахүдта мин ма мадә гзабуртә, —
Хиццагдәр ма әркасти ци уа?!
Рәсугд сунк алдәнбид цәәпохьуртә
Нивагор фәндагони дуа.

Хәпполти си хаудтән гъазтизәрти,
Мәхе си фәммардтон сәнттадәй:
Ци хуарз ба си не 'фтудәй ма зәрди,
Ци хуарз ба мәбәл уәд нә уадәй?!

Фал рандәй,
Райөвгүдәй сә догә...
Мә уалдзәг дәр
Сә хәццә рандәй...
Уәддәр ма
Мәнмә ба, әнәуогәй,
Аевдесунцә сәхе идардәй...

О, ме 'сәвди зәрдтагон гзабуртә, —
Хиццагдәр ма ци уа сәнттадән?! —
Рәсугд уафт, алдәнбид цәәпохьуртә...
Ае кьохти сә уинун
Мә мадән...

О, гзабуртә, гзабуртә, гзабуртә,
Мә мади худ гзабуртә.

Мә хорууон — ма фарсмә,
Цәрән лимәнәй,
Нә ми цәуй еуварсмә
И хорти мәнәй.
Фал дессаг: әнкъард бони
Не 'рцәуй хәстәг,
Баләуунмә ма рази
Не 'ссеруй рәстәг.
Раст ду дәр мин уәхән дә,
'Ме 'стаугә лимән,
Нә баләууис ма фарсмә
Мә зини мәнән.

АНЗӘЙ-АНЗМӘ

Сурх хъәбуза — нә дуармә, —
Аеруалдзәг әй, бәрәг әй, —
Ниппәррәст әй и гьармә,
И зумәгәй ниууәгәй!

Исистон әй әз ма кьохмә...
Ци дзәбәх әй, ци рәсугд!
Хори тунти царди рохсмә
Ходгә цәститәй кәсуй.

Ае курд уадәй уомәй уотә
Ае цийни фәндә зәгъуй:
Ае базуртә фәккәпп кодта
«Атт, райуагтә фәттәхун!»

Хори тунтә ни гъазунцә —
Аеруалдзәг әй, бәрәг әй! —
Царди нивтә иуарунцә
Анзәй-анзмә нәуәгәй.

ЭТЮДТӘ

Хуәнхти рәгьти дзугьур мегьтә,
Ләгун хьуртә, куассә рехтә
Аедзәмәй бадунцә.
Уотә тәнуод цәмә 'нцә,
Уотә әфхуәрд куд фәцәнцә,
Уой ни римәхсунцә.

ДЕНГИЗИ

Цәәхснагә кәнунцә цәхьалтә,
Соруй и цәхьали цәхьал
Ама сә мәгуртәбәл хьалтә
Калунцә фурхьаләй сә хьал.

УН АМА НАУН

Мә бицәуи цәәхснагә әнзтә,
Фун уинәгау уә уинун:
Уә кьозо тәхуй ма рәзти
'Ма 'и ма хумти ахәссун.

Уә туку уин бәгьәнбадәй
Мә целайәй ницәвун,
Мә лимәнбәл хәрәгбадә,
Фәммулд уогәй, фәккәнун.

Уә хуәлтә уин, хуәлти гъазгәй,
Ниппәртт кәнун ләдзәгәй,

Пъяренкитән уә къяразәй
Сә «пъярей» цәуй гъярәй.

Уә арф хьумтә ма цәлати,
Лигз будуртә ма гәдти, —
Кәми ба уи нә баләудтән
Кәми ба уи нә фәдтән?!

Мә бицәуи цәәхснагә әнзтә,
Нә кометә «фәббәх» ун
'Ма ме 'хсәвти гъар сагъәсти
Уә фәдбәл әз дәр хәтун.

РАЗМӘ

Бауәгә дән, хъәбәр ниффәлладтән,
Фал цардән нә кәнун фудәнән,
Кәд ә хумти гәсәй нә фәххадтән,
Уәддәр ин әвәсмард ба нә дән.

Хуәздәр әнгәл хастон уәззәу уәргьтә
'Ма ме 'цәгмә худтән хәл-хәләй,
Е ба мәбәл февардта ә сәргьтә
Дә фәдәнән, дан, е хуәздәр әй.

Ци кәнон? Адгин әй царди халә,
Тәрдзәнән имә размә ма бәх:
Кәд нәйис мин е 'лхийнитән райхалән
Уәддәр ин агордзән ә дзәбәх.

ХӘКЪУРЦ

Мә хәкьурц ма әнцәд нә уадзуй,
Еуәмардзә кәнуй, еуәмардзә:
Кадәр ма бәрәг әй, имисуй
Мә фудкой кәнә ба ести хуарзәй.

Ка униау әй, цума е ка уа?
Мә лимән әй әви ме нәуарзәг?
Уотә карз ма цума ка фауа?
Мә фудкой ка кәна, берә уарзгәй?!

Кәд ескәми феронх дән еске,
Мә бон уогәй ин хуарз некәд фәдтән,
Аецәг ләг әнгәл уогәй мәхе,
Фәссагьтон мәнгәттәбәл цәфхәдтә?!

Нә ма уадзуй әнцәд ма хәкьурц,
Еуәмардзә кәнуй, еуәмардзә,
Аенәдзурд әнәфсәрмә хәркьу, —
Ләг фәххуннә ама 'и ма рауадзә!

КӘДДӘР АМА НУР

Аехсәвә...
Хуссунцә фалдзостә...
Банцадәй гъәунги кьахгәр...
Мән ба нә ахәссуй талингә:
Байдзәг әй сагъәстәй ма сәр.
Мә рази...
Мәнә уә хәдзарә...
Уә тургә...
Къәпхәнтә...
Дуар...
Мә кьохи
Дарун деденгүтә —
Дәуән
Мә зәрдтагон ләвар...
Сагъәстәй
Байдзәг әй...
Талингә...
Байдзәг әй
Дәуәй...
Мә авар.

УӘДДӘР

Размә тундзгәй, мәхе әнсонун
Аенәуингәй дзәбәх ма развәндаг.
Ци ма хезуй разәй — нә зонун
Цийни уарун әй әви масти дәндаг.
Фал уәддәр еуәмардзәй цәун,
Мә надәй еуварсәнгә цәлхдортә,
Рахаугәй, нәуәгәй исистун
Ма цәун лигьздәр нәдтә агоргә.

АЕНӘНВӘРСОН

Хәләфдзорәй уайуй сауәдонә
Ци дзоруй, кумә тундзуй? Магъа.
Кәд зәгъуй нин, миййаг, хуәрзәбонә
Ма ледзуй биләскәлтәй махәй.

Хуәрзәбонә кәд,
Уәд хуәрзәбонә,
Нә ин зәгун әз дәр фәндараст
Ае кәдзос уод, — зонун әй, — еу бони
Аерцәудзәй цьумур дәнттәй игъәнст.

Нәбал уодзәй, нәбал сауәдонә,
Некебал әй хондзәй кәдзос дон,
Фал уайдзәй әндәр еске донгони,
Игъәндәнттәй фесафгәй ә ном.

Хорхуфинтә ницәй нә дуйне:
Ка ци дзоруй, е, дән, әхе барә,
Над бәрәг ба разәй нәбал е
Бонвуддәрәй мәлән гъезәмарәй.

Кәмидәр ба зиннуй бәрзонд хонх,
Кәмидәр ба гъар бәстә хонунцә,
Кәмидәр ба кәсуй идзулд хор
Ма адәм — сә бәттәнтә тонунцә.

АЕНКЪУӘЛХӘ

Дорти цәндәбәл
Аенкьуәлхә!
Ци рәсугд әй,
Ци рәуәг!
Бор әрфугтә
Ирд цәститә
Хъәдавә рагь
Аертдумәг.
Ае риндзи бадт
Уәхән рауән
Ае цәсгонбәл
Бәрәг әй:
Агас сәумә
Биндзахәссәй
Мәгури бон
Ниууәгәй.
Фал фәсхьидтәй
Мә әхснирстәй
Ма фәскьардта
Хъәбәр тагьд.
Фәззиндтәй ма
Кәцәйдәрти
Дор цукьуртәй
Ае цәәх рагь.

В выставочном зале Союза художников 21 октября открылся проект художников Юга России «Кавказ. Пленэр. Друзья». Нынешняя выставка – четвертая по счету. Предыдущие проходили в Грозном, Нальчике и Ставрополе. Проект направлен на творческое сотрудничество художников всех республик Северного Кавказа.

БЕРЕГИТЕ СЕБЯ И СВОИХ БЛИЗКИХ

С НАСТУПЛЕНИЕМ осенне-зимнего периода резко возрастает количество случаев возгорания в жилом секторе. Стремясь поддержать тепло в своих домах, люди используют отопительные печи, электронагревательные приборы, газовые плиты, духовки, которые при определенных условиях могут стать причиной возгорания и, следовательно, причиной травматизма и гибели людей.

Одной из основных причин возникновения пожаров в осенне-зимний период в жилых домах является нарушение Правил пожарной безопасности при эксплуатации печи. Пожары чаще всего происходят в результате перегрева, появления в кирпичной кладке трещин, из-за того, что для растопки применяются горючие и легковоспламеняющиеся жидкости, вследствие выпадения из топки или зольника горящих углей, а также тогда, когда печи во время топки оставляют без наблюдения.

Перед началом отопительного сезона нужно проверить исправность печи и ДЫМОХОДА, отремонтировать их и вычистить сажу, заделать трещины глиняно-песчаным раствором, побелить дымовую трубу на чердаке, крыше и выше кровли.

Другая распространенная причина пожаров – нарушение Правил пожарной безопасности при эксплуатации бытовых электронагревательных приборов. Для того чтобы предотвратить несчастье, нужно помнить основные правила эксплуатации. Прежде всего необходимо внимательно изучить инструкцию по эксплуатации электроприбора, чтобы точно знать содержание изложенных в ней требований, в точности соблюдать и никоим образом не отступать от них.

Необходимо систематически проверять исправность электропроводки, розеток, щитков и штепсельных вилок обогревателя. Нельзя оставлять включен-

ными электрообогреватели на ночь или использовать их для сушки вещей. Ставить электрообогреватель нужно на пол – на безопасном расстоянии от занавесей или мебели.

С наступлением минусовых температур увеличивается количество включенных в сеть электронагревательных приборов, следовательно, и нагрузка на электропроводку. В ряде случаев из-за естественного старения, вследствие длительного периода эксплуатации с перегрузкой происходят пробой изоляции и короткое замыкание электропроводки, которое приводит к возникновению пожара.

С учетом складывающейся обстановки, а также в целях обследования противопожарного состояния домовладений (квартир) граждан на предмет их готовности к зимнему пожароопасному периоду сотрудниками Главного управления МЧС по РСО-А организованы и проводятся профилактические мероприятия, направленные на исключение причин и условий, способствующих возникновению пожаров и гибели людей от них. При этом акцент в этой работе сделан на наиболее уязвимые социальные группы – семьи, воспитывающие детей, одиноко проживающих пожилых граждан, инвалидов. Совместно с органами внутренних дел, социальной защиты населения, органами местного самоуправления и работниками Всероссийского добровольного пожарного общества, проводится комплекс мероприятий по обучению и информированию населения о необходимых мерах пожарной безопасности в осенне-зимний пожароопасный период.

Сослан ТАУЧЕЛОВ,
доцент кафедры надзорной деятельности по городу Владикавказу.

ЗОНУЙНАГ

ЛИТЕРАТУРОН ПРЕМИ «БОЛАМЕРГЪ»

Республикæ Хонсар Иристони Минæварадæ Уæрæсей Федераций æма æнæнхæст бæрнондзийнади æхсæнадæ «Стройцентр» раседтæнцæ алланзон литературон преми «Болæмæргъ» райсуну фæдбæл радон конкурс.

Премий секретариат куд фегъосун кодта, уотемæй конкурси архайунмæ бавдесæн ес романтæ, уацаутæ, радзурдтæ, æмдзæвгитæ æма литературон исфæлдистади иннæ хузтæ.

Конкурси архайуни фадут ес, 14 анзæмæй 41 анзей уæнгæ кæбæл цæуи, еугур еци адæмæн.

Ирон æвзагбæл финст уадзимисти авторти 'хсæн байуардзæнæнцæ æртæ преми: фиццаг – 60 мин соми, дуккаг – 40 мин соми æма æртиккаг – 30 мин соми.

Уомæй уæлдай, литературон преми «Болæмæргъ» иснисан кæнунбæл фондз анзи ке æнхæст кæнуй, еци зæрдæбæлдарæн цауи кадæн организацион комитет æ унаффи конкурси уагæвæрдмæ бахаста уруссаг æвзагбæл финст уадзимисти номинаци дæр. Аци номинацимæ бавдесæн ес аллихузон литературон жанрти финст уадзимистæ. Номинаций нисангонд æрцудæй еу преми 60 мин соми.

Литературон преми «Болæмæргъ» райсуну тухæй конкурси архайуни фæдбæл еугур фарстатæ дæр исбæлвурд кæнæн ес, секретариатмæ бадзоргæй (æ телефон: +7 (495) 644-27-57, факс: +7 (495) 644-27-58).

ГАЗЕТ «ДИГОРÆ» – АЛЛИ БИЙНОНТÆН!

2021 АНЗИ ФИЦЦАГ ÆМБЕСÆН.
Æ РАФИНСУНИ АРГЪ ÆЙ 441 СОМИ 66 КЪАПЕККИ.
(ТУГЪДИ ÆМА ФÆЛЛОЙНИ ВЕТЕРАНТÆН БА – 383 СОМИ 34 КЪАПЕККИ)

ГАЗЕТ
«ДИГОРÆ»
РАФИНСУН
ÆНГЪЕЗУЙ
«УÆРÆСЕЙ
ПОЧТИ»
ЕУГУР
ХАЙÆДТИ
ДÆР, УÆДТА
МУХУР
УÆЙÆГÆНÆН
КИОСКТИ
ДÆР.

Дигорæ

Республикон дзиллон æхсæнадон-политикон газет «Дигорæ».
Республиканская массовая общественно-политическая газета «Дигора».

Сæйраг редактор: САКЪИТИ Бариси фурт Эльбрус.
Редакций адрес: 362015 РЦИ-Алани, г. Дзæуæгигъæу, Къостай номбæл проспек, 11, 6-аг уæладау.
Тел. 25-22-56 (факс), 55-08-16; 25-93-00.
E-mail: gazeta-digora@rambler.ru
Нæ газети сайт: http://gazeta-digora.ru.
Газет исаразæг æма уадзæг: РЦИ-Аланий мухури æма дзиллон коммуникаци гъуддæгуги фæдбæл Комитет. 362003, РЦИ-А, г. Дзæуæгигъæу, Димитрови гъæунгæ, 2.
Учредитель и издатель: Комитет по делам печати и массовых коммуникаций РСО-Алания. 362003, РСО-Алания, г. Владикавказ, ул. Димитрова, 2.

Газет регистрацигонд æй бастдзийнади, хабархæссæг технологитæ æма дзиллон коммуникаци сфери Федералон служби Управлений РЦИ-Аланий. Рег. номер ПИ №ТУ 15 – 00141, 2017 анзи 14 апрели.

Газета зарегистрирована в Управлении Федеральной службы по надзору в сфере связи, информационных технологий и массовых коммуникаций по РСО-Алания. Регистрационный номер ПИ №ТУ15-00141 от 14 апреля 2017 г.
Газет мухургонд æрцудæй АБÆ «Рауагъдадæ «Хонсайраг регион»-и. 357600, г. Ессентуки, гъæунгæ Никольская, 5а.

Газета напечатана в ООО «Издательство «Южный регион». 357600, г. Ессентуки, ул. Никольская 5 а.

Газет цæуи къуæрей еу хатт – геуæргибони.
Почти индекс 161.
Тираж 650. Заказ №2254.
Мухурмæ гъæуама финст æрцауа – 17.00.
Мухурмæ финст æрцудæй – 17.00; 26.10.2020.

Нæ газетæй ист æрмæгæй æндæр мухурон рауагъдади пайдагонд ку цæуа, уæд гъæуама æнæмæнгæ бæрæггонд уа, «Дигорæ»-и ке рафинстонцæ, е.

Финстæгутæ, къофинститæ, хузтæн рецензи нæ дæттæн, уæдта сæ автортæмæ дæр фæстæмæ не 'рветæн.
Газети ци æрмæгутæ рацауа, уонæбæл бæрнондзийнадæ хæссунцæ сæ автортæ.

Рекламæ æма игъосункæунуйнагги тухæй «Дигори» редакци æхемæ бæрнондзийнадæ нæ есуй.